

ฟ้องหย่าด้วยเหตุหย่าตามมาตรา ๑๕๑๖ (๑) แต่ภายหลังทำสัญญาประนีประนอมยอมความต่อศาลและศาลพิพากษาตามยอม มิใช่กรณีศาลมีคำพิพากษาให้หย่ากันด้วยเหตุหย่าตามมาตรา ๑๕๑๖ (๑) ไม่มีสิทธิเรียกค่าทดแทนจากคู่สมรส ผู้ซึ่งได้รับการอุปการะเลี้ยงดูหรือยกย่องหรือผู้ซึ่งเป็นเหตุแห่งการหย่านั้นได้

ภริยามีสิทธิเรียกค่าทดแทนจากหญิงอื่นที่มีความสัมพันธ์ฉันชู้สาวกับสามีได้โดยอาศัยบทบัญญัติแห่ง ป.พ.พ. มาตรา ๑๕๒๓ วรรคหนึ่ง ซึ่งบัญญัติไว้ว่า "เมื่อศาลพิพากษาให้หย่ากันเพราะเหตุตามมาตรา ๑๕๑๖ (๑) ภริยาหรือสามีมีสิทธิได้รับค่าทดแทนจากสามีหรือภริยาและจากผู้ซึ่งได้รับการอุปการะเลี้ยงดูหรือยกย่องหรือผู้ซึ่งเป็นเหตุแห่งการหย่านั้น" ดังนั้น การที่โจทก์จะได้รับค่าทดแทนจากจำเลยได้จึงต้องเป็นกรณีที่ศาลพิพากษาให้โจทก์และ น. หย่ากันและเหตุที่ น. อุปการะเลี้ยงดูหรือยกย่องจำเลยฉันภริยามีชู้ หรือร่วมประเวณีกับจำเลยเป็นอาจिन

เมื่อปรากฏว่าโจทก์กับ น. หย่ากันโดยทำสัญญาประนีประนอมยอมความต่อศาล แม้ศาลมีคำพิพากษาตามยอม การทำสัญญาประนีประนอมยอมความกันนั้นหาใช่การที่คู่ความยอมรับตามคำฟ้องและคำให้การกันไม่ จึงไม่ใช่กรณีที่ศาลพิพากษาให้หย่ากันเพราะมีเหตุหย่าตาม ป.พ.พ. มาตรา ๑๕๑๖ (๑) โจทก์จึงไม่มีสิทธิได้รับค่าทดแทนจากจำเลยตามบทบัญญัติแห่งกฎหมายดังกล่าวได้

แม้บทบัญญัติแห่ง ป.พ.พ. มาตรา ๑๕๒๓ วรรคสอง จะให้สิทธิภริยาเรียกค่าทดแทนจากหญิงอื่นที่แสดงตนโดยเปิดเผยว่าตนมีความสัมพันธ์กับสามีในทำนองชู้สาว โดยไม่ต้องฟ้องหย่าสามีโดยอาศัยเหตุหย่าตามมาตรา ๑๕๑๖ (๑) ก็ตาม แต่ตามคำฟ้องของโจทก์หาได้บรรยายฟ้องโดยอ้างพฤติการณ์ว่าจำเลยแสดงตนโดยเปิดเผยว่าจำเลยมีความสัมพันธ์กับ น. สามีโจทก์ในทำนองชู้สาวไม่ จึงไม่ก่อให้เกิดประเด็นที่โจทก์จะนำสืบเกี่ยวกับข้อเท็จจริงดังกล่าว

คำพิพากษาฎีกาที่ ๘๙๔๓/๒๕๕๗

โจทก์ฟ้องและแก้ไขคำฟ้องว่า โจทก์จดทะเบียนสมรสเป็นภริยาโดยชอบด้วยกฎหมายของนาย น. อยู่กินด้วยกันมาประมาณ ๑๖ ปี มีบุตร ๒ คน เมื่อต้นเดือนเมษายน ๒๕๕๔ โจทก์ทราบว่าจำเลยมีความสัมพันธ์ฉันชู้สาวกับนาย น. และร่วมประเวณีกันเป็นอาจिन โจทก์ฟ้องหย่านาย น. ต่อศาลเยาวชนและครอบครัวจังหวัดเชียงใหม่ นาย น. รับว่ามีความสัมพันธ์ฉันชู้สาวและร่วมประเวณีกับจำเลยจริง ศาลพิพากษาให้โจทก์และนาย น. หย่าขาดจากการเป็นสามีภริยากันตามสัญญาประนีประนอมยอมความและคำพิพากษาตามยอม การกระทำของจำเลยทำให้โจทก์ได้รับความเสียหายได้รับความอับอายต่อหน้าในที่ทำงาน อาชีพ ชื่อเสียง และการใช้ชีวิตประจำวันและเดือดร้อนทรมาณจิตใจตลอดมา โจทก์ขอเรียกค่าทดแทนจากการเป็นชู้ของจำเลยเป็นค่าเสื่อมเสียชื่อเสียง ทำให้ได้รับความอับอายเป็นเงิน ๔๐๐,๐๐๐ บาท ค่าเสื่อมเสียสุขภาพทางร่างกายและจิตใจ เป็นเงิน ๑๐๐,๐๐๐ บาท ขอให้บังคับจำเลยใช้เงินค่าทดแทนเป็นเงิน ๕๐๐,๐๐๐ บาท แก่โจทก์

จำเลยให้การและแก้ไขคำให้การขอให้ยกฟ้อง

ศาลชั้นต้นพิพากษายกฟ้อง ให้โจทก์ใช้ค่าฤชาธรรมเนียมแทนจำเลย โดยกำหนดค่าทนายความ ๑๐,๐๐๐ บาท ค่าใช้จ่ายในการดำเนินคดี ๓,๐๐๐ บาท

โจทก์อุทธรณ์

ศาลอุทธรณ์ภาค ๕ แผนกคดีเยาวชนและครอบครัวพิพากษายืน ค่าฤชาธรรมเนียมชั้นอุทธรณ์ให้เป็นพับ

โจทก์ฎีกา

ศาลฎีกาแผนกคดีเยาวชนและครอบครัววินิจฉัยว่า ข้อเท็จจริงเบื้องต้นฟังเป็นยุติว่า โจทก์เป็นภริยาของนาย น. จดทะเบียนสมรสกัน มีบุตรด้วยกัน ๒ คน โจทก์ฟ้องหย่านาย น. อ้างเหตุว่า นาย น. มีความสัมพันธ์ฉันชู้สาวกับจำเลย และร่วมประเวณีกันเป็นอาจिन ต่อมาโจทก์กับนาย น. ทำสัญญาประนีประนอมยอมความ โดยโจทก์และนาย น. ตกลงหย่าขาดจากกัน ตามสัญญาประนีประนอมยอมความและคำพิพากษายอมในคดีแพ่งของศาลเยาวชนและครอบครัวจังหวัดเชียงใหม่ ต่อมาโจทก์และนาย น. จดทะเบียนหย่ากัน

มีปัญหาต้องวินิจฉัยตามฎีกาโจทก์ว่า โจทก์มีสิทธิได้รับค่าทดแทนจากจำเลยหรือไม่ โจทก์ฎีกาว่าการที่โจทก์กับนาย น. สามิโจทก์ทำสัญญาประนีประนอมยอมความกันในคดีที่โจทก์ฟ้องหย่ากัน การหย่ากันระหว่างโจทก์กับนาย น. จึงถือได้ว่า ศาลพิพากษาให้หย่ากันด้วยเหตุหย่าตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา ๑๕๑๖ (๑) แล้ว เมื่อจำเลยเป็นเหตุแห่งการหย่า โจทก์จึงมีสิทธิเรียกค่าทดแทนจากจำเลยได้นั้น เห็นว่า ภริยามีสิทธิเรียกค่าทดแทนจากหญิงอื่นที่มีความสัมพันธ์ฉันชู้สาวกับสามีได้โดยอาศัยบทบัญญัติแห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา ๑๕๒๓ วรรคหนึ่ง ซึ่งบัญญัติไว้ว่า "เมื่อศาลพิพากษาให้หย่ากันเพราะเหตุตามมาตรา ๑๕๑๖ (๑) ภริยาหรือสามีมีสิทธิได้รับค่าทดแทนจากสามีหรือภริยา และจากผู้ซึ่งได้รับการอุปการะเลี้ยงดูหรือยกย่อง หรือผู้ซึ่งเป็นเหตุแห่งการหย่านั้น" ดังนั้น การที่โจทก์จะได้รับค่าทดแทนจากจำเลยได้ จึงต้องเป็นกรณีที่ศาลพิพากษาให้โจทก์และนาย น. หย่ากันและเหตุที่นาย น. อุปการะเลี้ยงดูหรือยกย่องจำเลยฉันภริยา มีชู้ หรือร่วมประเวณีกับจำเลยเป็นอาจिन เมื่อปรากฏว่าโจทก์กับนาย น. หย่ากันโดยทำสัญญาประนีประนอมยอมความต่อศาล แม้ศาลมีคำพิพากษายอม การทำสัญญาประนีประนอมยอมความกันนั้นหาใช่การใช้การที่คู่ความยอมปฏิบัติตามคำฟ้องและคำให้การกันไม่ จึงไม่ใช่กรณีที่ศาลพิพากษาให้หย่ากันเพราะมีเหตุหย่าตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา ๑๕๑๖ (๑) โจทก์จึงไม่มีสิทธิได้รับค่าทดแทนจากจำเลยตามบทบัญญัติแห่งกฎหมายดังกล่าวได้ และแม้บทบัญญัติแห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา ๑๕๒๓ วรรคสอง จะให้สิทธิภริยาเรียกค่าทดแทนจากหญิงอื่นที่แสดงตนโดยเปิดเผยว่าตนมีความสัมพันธ์กับสามีในทำนองชู้สาว โดยไม่ต้องฟ้องหย่าสามีโดยอาศัยเหตุหย่าตามมาตรา ๑๕๑๖ (๑) ก็ตาม แต่ตามคำฟ้องของโจทก์หาได้บรรยายฟ้องโดยอ้างพฤติการณ์ว่า จำเลยแสดงตนโดยเปิดเผยว่าจำเลยมีความสัมพันธ์กับนาย น. สามิโจทก์ในทำนองชู้สาวไม่ จึงไม่ก่อให้เกิดประเด็นที่โจทก์จะนำสืบเกี่ยวกับข้อเท็จจริงดังกล่าว ที่ศาลอุทธรณ์ภาค ๕ วินิจฉัยมานั้น ศาลฎีกาเห็นพ้องด้วยในผล ฎีกาโจทก์ฟังไม่ขึ้น

พิพากษายืน ค่าฤชาธรรมเนียมชั้นฎีกาให้เป็นพับ

นางปิยนันท์ พันธุ์ชนะวาณิช

เมษายน ๒๕๖๕